

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Caput XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

μεγαλεργίας ἐκφαίνοντι. καινοτέρῳ δὲ τὸν
 σωτηρὴν παραλαβόντι τρεῖς δὲ ὄργανε γὰρ
 ταῖς τῆς πρὸς τὰς θνητὰς οὐμίας τε καὶ
 διατρίδας ὑπέειπε, τὸ θνητὸν διατρίδοις σώ-
 σαι, σωτηρὴν ἐμὲν. Φέρε δὲ ἡ μὲν ταῦτα, καὶ
 δι' αὐτὴν αἰτίαν ὁργάνῳ σώματι χερσὶ ἀνδρῶν
 εἰς αὐτῶν διατρίδας παρὰ τὸ ἀσώματος
 τῷ Θεῷ λόγῳ, ἔξεπαυρῶ. καὶ πῶς αὖ ἀλ-
 λως θεῖα καὶ ἀναφῆς, αὐτὸς τε καὶ ἀόρατος
 εἴσα, τοῖς ἐν γενέσει τὸν Θεὸν καὶ ἐπὶ γῆς κατὰ
 ἐπιστῶν, ἀλλως πῶς ἐδωκεν ἀνδρῶν ἢ μη βε-
 ληδύροις, τὸν τῷ ἀπάντων γενεσιεργὸν τε καὶ
 ποιητὴν ἐποπτεύειν, ἢ δὲ αὐτῶν πᾶσι χήμα-
 τὸς τε καὶ εἰδῆς, ἐαυτῷ ἐφῆκεν, ὅθεν δι' ὄργα-
 να θνητὰ καταλήλας βοηθήματός, τοῖς θνη-
 τοῖς ἐν οὐμίαν κατήει, ὅτι δὴ τὸ αὐτοῖς φί-
 λων τὰ ὅμοια τοῦ φασί τοῖς ὁμοίοις φίλα
 τοῖς δὴ ταῖς χαίρεισι τῇ τῷ ὁμοίῳ αἰδῆσθαι, ἐν
 ἀλάμασι τε καὶ ζῶαντων ἀφύχων γλυφαῖς θεῶς
 ἀναζητῶσιν. ἐν ὕλῃ τε καὶ σώματι τὸ θεῖον εἶναι
 φανταζομένοις, θνητὰς τε ἀνδρας Θεῶς ἀνα-
 γρεῖναι, καὶ ταῦτα πᾶσι αὐτὸν ὅτι θεῶς λόγος
 ἐδῆκεν, δι' ὃ δὴ νεῶν πανάγειον αὐτὸς ἐαυτῷ
 ματικὸν ὄργανον κατεσκεύασατο. λογικῆς
 δυνάμεως αἰσθητικὸν οἰκητήριον. ἀγαλμα-
 σμὸν καὶ πανέρον, ζῶαντα παντὸς ἀφύχου
 πρεστυμότερον τὸ μὲν γὰρ ἐξ ὕλης ἀφύχου δει-
 κναι, χερσὶ θανατῶσιν ἀνδρῶν ἐν εἰκόνι χαλ-
 κῇ καὶ σιδήρει, χρυσῷ τε καὶ ἐλέφαντι, λί-
 θων τε καὶ ξύλων ἐν ὕλῃ τε τεχνασμῶν, προσ-
 φῶς ἀνείη δαυμόνων οἰκητήριον. τὸ δὲ ἐνθεον
 ἀγαλμασφίας ἐνθεῶν δυνάμει πεποικι-
 λῶν, ζωῆς μετεῖχε καὶ νοεῖας εἰσίας. ἀγαλ-
 μαπάσης ἀρετῆς ἐμπλεῶν. ἀγαλμαθεῶν λό-
 γου οἰκητήριον, νεῶς τε ἀγνῶν ἀγνῶν θεῶν. ἔδῃ
 οἰκοῦ λόγῳ, θνητοῖς μὲν διὰ τὴν συγ-
 γενῆς συνῶν τε καὶ ἐγνωρίζετο. ἐμὲν ὑπε-
 πίεταῖς ὁμοιοπαθείαις, ἐδ' ἀνθρώπων ψυ-
 χῆς τρεῖς, τὰ σώματι κατεδεδεσμένο. ἐδ' ἐ-
 γε χεῖρων αὐτὸς ἐαυτῷ γενόμενος τῆς οἰκείας
 εἰσοτή μετεβάλλετο. ὡς γὰρ ὁ ἡλίας φω-
 τὸς παθεῖν τι ἀκτῖνες, τὰ πάντα πᾶσι ἐ-
 σαι, καὶ ζωμάτων νεκρῶν καὶ ἐκαταρῶν ἐ-
 φαπόμεναι ταῦτα πολὺ πλεονὴς ἀσώματός

A potentia suae magnitudinem operibus
 ipsis declararet. Sed novo quodam &
 inusitato agendi modo usus est. Morta-
 li enim corpore assumpto, cum mortali-
 bus colloqui & versari dignatus est; eo
 consilio, ut mortalium genus per sui si-
 mile servaret. Nunc vero quam ob cau-
 sam incorporeus Dei sermo, corpore
 velut instrumento quodam assumpto
 ad homines accesserit, exponamus.
 Quam porro alia ratione, divina sub-
 stantia quae materiae expertus est, nec sub-
 tactum aut aspectum cadit, Deum in
 materia & deorsum humi quarentibus
 seipsam poterat ostendere: praesertim
 cum omnium rerum fatorem & effecto-
 rem, aut nollent aut certe non possent
 inspicere, nisi seipsum sub humana for-
 mae specie videndum prebuisset. Itaque
 assumpto mortali corpore velut aptissi-
 mo instrumento, cum hominibus con-
 gressus est, quoniam id illis familiare ac-
 ceptumque erat. Simile enim simili gau-
 det, ut vulgari fertur proverbio. His ergo
 qui oculorum sensu ducebantur, &
 qui in statuis & simulacrorum sensu ca-
 rentium sculpturis divinitatem quare-
 bant; quique in materia & in corporibus
 divinum Numen inesse sibi persuaserat;
 homines denique mortales Deorum no-
 minibus appellabant; eo modo Dei ser-
 mo semetipsum ostendit. Hac de causa
 instrumentum corporis sibi ipse ap-
 paravit, velut sacrosanctum quoddam
 templum, & rationalis facultatis sensibile
 domicilium: simulacrum plane augus-
 tum & sacrum, omni inanimata sta-
 tua longe praestantius. Nam haec quidem
 utpote imagines ex materia sensus ex-
 pecte, aut videlicet ac ferro; auro vel e-
 bore; ligno vel lapidibus, vilius artifi-
 cum manibus elaboratae, aptissimum praebent
 demonibus domicilium. Illud vero
 divinum simulacrum omnipotente in-
 dustria divinae sapientiae expolitum, vite
 & intellectualis substantiae particeps fuit.
 Simulacrum plenum omni genere vir-
 tutis, ipsiusque Dei sermonis domicilium,
 & Dei sanctissimi sacrosanctum delu-
 brum. In quo Dei sermo inhabitans, cum
 ipsis quidem mortalibus per instrumen-
 tum quod ipsis familiare & cognatum
 erat, simul versatus & ab iisdem agnitus
 est: non tamen iisdem quibus illi affecti-
 bus succubuit; nec quemadmodum hu-
 manus animus, corporis vinculis ad-
 strictus est; nec seipso deterior factus,

divinitatem propriam immutavit. Nam ut Solis radii qui omnia complent, & qui ca-
 daveria aliaque contingunt corpora, nihil tamen inde patiuntur: sic, & multo etiam

Nnn n

magis, incorporea divini sermonis potentia, nec patitur quicquam, nec detrimentum substantiae suae sentit, nec deterior unquam seipsa existit, ubi ipsa quae spiritualis est, corpus attigerit. In hunc igitur modum communis omnium Servator, beneficium se ac salutarem omnibus praestitit; non aliter ac musicus quidam per instrumentum corporis humani quod assumpserat, velut per lyram quidam, artis suae peritiam ostendens. Orpheum quondam omnia bestiarum genera cantu delinisse, & instrumenti fidibus plectro percussis belluarum immanium furorem mitigasse, Graecorum fabulae narrat. Atque id passim & canitur à Grecis, & verum esse creditur, lyram scilicet animae expertem feras manifestecisse, & quercus suavitate catus delinitas immutasse. Verum sapientissimus omniumque harmoniae peritissimus Dei sermo, cum hominum animis multiplici improbitate corruptis omne curationis genus adhiberet, sumpto in manus instrumento musico à sua ipsius sapientia fabricato, humanam scilicet naturam eo instrumento cantica & quasi incantamenta quaedam, non brutis, ut ille, sed ratione praeditis animantibus insonuit, moreque omnium tam Graecorum quam Barbarorum manifestecit; & feroces ac belluinas animorum perturbationes, celestis doctrinae remediis perfanavit. Et tanquam praestantissimus quidam Medicus, languentibus hominum animis qui Deum in materia & in corporibus pervestigabant, cognatum & familiare adhibens medicamentum, Deum in homine spectandum exhibuit. Post haec verò cum corporum non minus quam animorum curam gereret, stupenda quaedam miracula, & divina prodigia, & omnipotentiae ipsius opera, oculis corporeis cernere licebat. Interim verò auribus corporeis salutaria praecepta ipse ore ac lingua corporeā infusurrare non destitit. Cuncta denique per hominem quem assumpserat, gessit, eorum causam qui non aliter, sed ea sola ratione divinitatem ipsius agnoscere poterant. Atque haec ille patris sui consiliis obtemperans administravit, idem semper manens qui antea erat apud patrem: non immutatam substantiam, nec amisam naturam; nec carnis vinculis constrictus; nec in eo quidem loco in quo humanum ipsius vasculum versabatur, consistens; alibi verò adesse nequaquam valens. Sed eo ipso tempore quo inter homines versabatur, praesentia sua universa complebat, eratque

A τῷ Θεῷ λόγῳ διώμις, ἔτ' αὐτῷ πάλιν
σίαν, ἔτ' αὐτῷ βλαδίμ. ἔδ' αὐτῷ χείρῳ ποτὶ
τῆς γένετο, σώματ' ἀσώματος ἐπα-
μύνη ἔτα δῆτα ὁ κοινὸς ἀπάντων Σωτὴρ κα-
γέτικὸν ἑαυτὸν τοῖς πᾶσι καὶ Σωτὴρ παρ-
χε, δι' ὅργανον ἑσθλὸν ἀνθρώπου, καὶ
τις μυσικός ἀνὴρ διὰ τῆς λύρας τῶν σοφῶν
δεικνύμενος. Ὁρφέα μὲν δὴ μῦθ' αὐτῷ
κός, παντοῖα γένη θηρίων βέλγην τῇ ᾠδῇ, ὅ-
μερον τε τῶν ἀγρίων τῶν θύρας, ἐν ὅρῳ
B πληκτῶν κεκομμένων χορδῶν, παρὰ δὲ ἑαυ-
τῷ ἑλλένων ἀδεται χορῶν καὶ πιστεύεται
ψυχῇ λύρα, τίς αὖτις εὖν τῶν θῆρας, καὶ
δὴ καὶ τὰ δένδρα τὰς φηγὰς μεταβάλλει
μυσικῇ εἰκόνι. τοιγαρὺν ὁ πάντοφ' αὐτῷ
παναεμόν' τῷ Θεῷ λόγῳ, ψυχῆς αὐ-
θελῶν πολυτέλεις κακίας, καὶ ἐν-
μύρας, παντοίας θεοπειτίας παρὰ αὐτῷ
μῦθ' αὐτῷ, μυσικὸν ὄργανον χερσὶ λαλεῖν ἡμῶν
ποίημα σοφίας τὸν ἀνθρώπου, ὅσας καὶ
πῶδας διὰ τέτε λογικοῖς ἀλλ' ἐκ ἀλογίας
θελῶν ἀνεκέρετο. πάντα τρεῖς ἀνθρώπων
C ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων, πᾶσι τε ἀνθρώποις καὶ
θηρίωδ' αὐτῶν, τοῖς τῆς ἐνείας διδασκα-
λίας φαρμακοῖς ἐξέμμενος. καὶ πᾶσι
γε ψυχῆς ταῖς τὸ θεῖον ἐν γενεῇ καὶ σώ-
ματι ἀναζητήσαις, οἳ αὖτις αὐτῶν ἀεὶ
συγγενεὶ καὶ καταλήλῳ βοηθηματι Θεῷ
ἐν ἀνθρώπῳ παρίσθ' ἀπέτατο σώματι
ἐχ' ἡπτόν ἢ ψυχῶν ὁπμιελόμην, καὶ
μῦθ' αὐτῶν ἡμῶν ὅσον θάυματα τὰ πα-
ραδοξὰ καὶ θεϊκὰς τερασείας τε καὶ δυνά-
μεις ἀκοαῖς ἢ πάλιν καὶ ὁσὶν, τὰς ἐν
D γλώτῃ καὶ καὶ ὁσὶν ὑπὸ καὶ διδασκαλίας
πάντα ὅτ' ἐπέτελ' αὐτῷ ἀνείληθ' αὐτῶν
πε, τοῖς ἐκ ἄλλως ἢ μόνως ἔως τῆς ταπεινῆς
θεότητος συναϊδέως δυναμῶν καὶ τα-
ταταῖς πατερκαῖς βλααῖς δικαιοῦτος, μῦθ' αὐ-
τῷ πάλιν αὐτῷ, οἳ καὶ αὐτῷ τῷ
παρὰ τῷ πατρὶ ἡμῶν. ἐπὶ μεταβάλλει τῶν
ἐσίων. ὅτ' ἀφανοῦς εἰς τῆς αὐτῶν φύσεως
ἔδ' αὐτῷ τοῖς τῆς καὶ ὁσὶν περὶ αὐτῶν
ὅτ' αὐτῷ μῦθ' ἐν δα ἢ ἀνθρώπων σκεῖται
ταῖς διατεταῖς ποιήμενος, ἐπὶ τῆς ἡμῶν
τῷ παντός κεκομμένῳ. ἀλλὰ γὰρ καὶ
ἐν τῷ τότε καὶ ἐν ἀνθρώπων ἐπὶ αὐ-
ταῖς, τὰ πάντα ἐπλήρει, καὶ τῷ πατρί

σωτην. καὶ ἐν αὐτῷ γενῆν, καὶ τῷ πάντων ἀ-
 θεῶν ἐν τῷ τότε, τῷ κατ' ἐξαγώνῃ τῷ Ἰη-
 γῆς ἐπεμύλετο. ἔδαμῶς τῆς παντὸς χάσε πα-
 ρασίας, ὁμοίως ἡμῖν διποκλειόμεν, ἔδ' ἐτὰ
 θεία περὰ πέν σιμῆθως παρεποδίζόμεν.
 ἀλλὰ τὸ μὲν δὲ αὐτὴ παρεποδίζετο τῷ ἀνθρώ-
 πῳ, τὰ δ' ἐκ τῆς θνητῆς ἀντιλαμβάνων καὶ
 τῆς μὲν ἐν τῇ δυνάμει τῷ θνητῷ χορηγῶν.
 τῆς δ' ἐκ τῆς θνητῆς μετεσσίας, μὴ ἀντεπα-
 ρεόμενος ἔκκεν ἐμολύετο τι τοιοῦτος τῷ σώ-
 ματι. ἔδ' ἐτὴν ἐσίαν ἐπαχεν ὁ ἀπαθής, τῷ
 θνητῷ πάλιν αὐτὴ διαρεμύρετο· ἐπεὶ μὴ ὅτῃς
 λύρας εἰς τὸν τύχῃ κοπτομένης, ἢ τῷ χορ-
 δῶν διασπαιρῶν, πάχεν εἰκὸς τὸν ἀναρε-
 ὄμενον ἔδ' γε σοφῆς τινός ἀνδρός ἱμωρεμύρε
 σώματι, τὴν ἐν τῷ σοφῷ σοφίαν, ἢ τὴν ἐν τῷ
 σώματι ψυχὴν διποκλειόμεν ἢ καὶ αὐτῷ, φαί-
 νῳ ἀν' εἰκότως· ταύτη τε πολὺ πλέον, ἔδ' ἐ
 τὴν τῷ λόγῳ δυνάμειν βλάδ'· τι ἐκ τῷ τῷ
 σώματι παθῶν διποκλειόμεν, φανερῶς λο-
 γον· ὅτι μὴ δὲ τὸ τῷ φωτὶ ἡμῖν ὑποδερμα,
 χεῖν δὲ τῷ ἡλιακῇ ἀκτίνῃς Ἰη γῆς ἐξα-
 γόν ἐκ πεμπομένης, πηλὲς τε καὶ βορέος
 καὶ μίας μὲν παντὸς ἐφαπτομένης, συνεχώ-
 ρει· φωτίζετο μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἐκ τῷ τῷ
 φωτὶ ἀνγῶν ἔδ' ἐν ἀν' κωλύει λέγειν. τὸ δ' ἐ
 μὴν φῶς, ἐκ ἐπὶ πηλὲς, ἔδ' ἐτὸν ἡλιον μολύ-
 νει ἐκ τῆς τῷ ζωμάτων Ἰημίας. καὶ
 μὴν ταῦτα γε τῆς φύσεως ἐκ ἀν' εἰς ἀλλότῃ·
 ἔδ' ἐτὸν ζωτῆς καὶ ἀσώματι τῷ Θεῷ λό-
 γῳ, αὐτοζῶν τυγχάνων καὶ αὐτοφῶς νοερόν,
 παντὸς ἐκ ἀν' ἐφάπαιτο ἐν τῷ καὶ ἀσώμα-
 τῷ δυνάμει, ζῆν τῷ ἀνάγκῃ καὶ ἐν λογικῷ
 διαγενέτω. ταύτη τοι καὶ σώματι, ἔ
 ἀν' ἐφάπαιτο, ἡγίασαι τῷ καὶ πεφώτισαι.
 καὶ αὐτὰ πᾶσα γενέσθης αὐτῷ καὶ ἀρρώστια καὶ
 πάθος ὑπέξισαται ἀντιλαμβάνει ὅτῃς δὲ αὐ-
 τῷ πληρώσεως, τὰ ἐν σερῇσιν, διὸ δὴ τὸν πάν-
 τῳ ταύτη πη διετέλες. τότε μὲν, τῷ ζωματι-
 κῷ ὁργανῷ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοιοπαθεῖαν ὑπο-
 δεικνύς. τότε ὅτῃν Θεὸν λόγον ὑποφαίνων.
 μεγαλεργῶν καὶ παρεδοξοποιῶν ὡς Θεός,
 καὶ τῷ μελλόντων ἐσεῶς θεωρησῶν τὰς
 θεωρήσεις, καὶ τὸν μὴ τοῖς πολλοῖς ὁρώμενον
 Θεὸν λόγον, τοῖς ἐργοῖς αὐτοῖς ἐπιδεικνύμενος ἐν

A cum Patre, & in Patre inerat; & omnium
 simul tam quæ in cælo quàm quæ in terra
 sunt, tum maximè curam gerebat. Nec
 quidquā illi perinde ac nobis obstabat,
 quo minus præsens ubiq; adesset; nec
 divina opera more solito edere, ullate-
 nus prohibebatur. Sed ea quidem quæ à
 seipso erant, naturæ humanæ tradidit:
 quæ verò ex ipsa erant mortali natura,
 ipse vicissim non accepit. Et divinam
 quidem potentiam mortali impertiit
 naturæ: ipse tamen ex ejus participatio-
 ne nihil hausit. Itaq; nec ulla labe macu-
 latus est, dū corpus ipsius in lucem ede-
 retur; nec rursus dum dissolveretur, ullū
 B ipse utpote impatibilis, detrimentum
 substantiæ passus est. Nam neq; si quo
 casu frangatur lyra, aut chordæ utpote
 fragiles disrumpantur; cum qui lyram
 pulsat, pati aliquid ipsum necesse est.
 Nec si fortè sapientis cujuscumq; corpus
 supplicio affici contingat, sapientiam
 quæ in eo est, aut animum qui in ipsius
 latet corpore, vel cadi vel uri quisquam
 meritò dixerit. Eodem modo ac multo
 etiam potiori jure, sermonis divini po-
 tentiam nullum ex corporis affectibus
 dispendium accepisse dicendum est:
 quandoquidem nec exemplum illud
 lucis quo jam usi sumus, solares radios
 qui è cælo in terras demissi, cænum ac
 lutum & cujusq; generis sordes contin-
 gunt, ullo modo inquinari permittit.
 Nam tametsi nihil vetat quo minùs eas
 res lucis splendore illustrari dicamus, nō
 idcirco lucem ipsam luto infici dicimus,
 aut Solem ex corporum commixtione
 maculari: quamvis hæc ab ipsa natura
 nō sunt penitus aliena. At verò Servator
 ille & incorporeus Dei sermo, cum ipsa
 vita ipsaq; lux intellectualis sit: quam-
 cumq; rem divina sua & incorporea vir-
 tute semel attigerit, eā deinceps vivere
 & in rationali luce versari necesse est. Si-
 militer & corpus quodcumq; cōtigerit,
 D illico sanctum efficitur & illuminatur:
 omnisq; morbus & agritudo ac pertur-
 batio ab eo recedit. Et quæ prius vacua
 erant, ex ejus abundantia partē aliquam
 accipiunt. Quocirca totū ferè vitæ suæ
 curriculum ita transegit, ut nunc corpus
 suum iisdem quib⁹ nos affectibus obno-
 xium esse ostenderet: nunc verò Deum
 se Verbum esse subindicaret: dum ingē-
 tia quædā & admirabilia tanquam Deus
 edebat opera, & futura multò ante præ-
 dicebat, Dei q; sermonem qui à plerisq;
 minimè videbatur, rebus ipsis declara-
 bat: prodigiosis scilicet operibus, mira-
 Nnn n ij

CAPUT
XV.

culis & signis, stupendisque virtutibus; divinis denique prædicationibus, quibus hominum mentes incitabat, ut se ad superni illius quod ultra cælum est domicilii beatitudinem præpararent. Quid jam restat, nisi ut rei illius quæ omnium caput est, causam & rationem exponamus: Finem dico vitæ illius crebris hominum sermonibus pervulgatum, & passionis modum, & post mortem, resurrectionis grande miraculum. Quibus expositis, horum deinceps omnium demonstrationes certissimis testimoniis adstruamus. Mortalis igitur corporis instrumento, velut simulacro divina Majestate dignissimo, ob eas quas dixi causas usus Dei sermo, ejusque tanquam interpretis ministerio ipse utpote summus Imperator inter homines versatus, prout divinam decebat potentiam cuncta gessit. Quod si post vitam inter homines transactam, alia quadam ratione repente evanescens è medio discessisset, subducto clam interprete, ac proprio simulacro per fugam ex mortis discrimine liberato; postea verò id ipsum mortale corpus morti & corruptioni ipse per sese addixisset, cuncti sine dubio spectrum illum fuisse crederent. Ac neque ipse ea gessisset quæ ipsum decebant; quippe qui cum ipse vita esset, ipse Dei sermo atque potentia; suum tamen interpretem morti & corruptioni tradidisset. Neque illa quæ contra demonem gesserat, illustri cum morte confictu ac certamine fuissent terminata. Non esset exploratè cognitum, quodnam ille se recepisset: nec fidem invenisset apud eos qui oculis illum non viderant. Nunquam naturam morte superiore habere illum constitisset: nec humanam naturam conditionis suæ infirmitate liberasset. Nunquam per universum terrarum orbem auditus fuisset; nec Discipulis suis ut mortem contemnerent, persuasisset; nec futura apud Deum vitæ certissimam post obitum spem, doctrinæ suæ sectatoribus præstisset. Numquam sermonum suorum pollicitationes implevisset; nec cum his quæ de ipso à Prophetis prædicta fuerant consentientes rerum eventus representasset. Non denique postremum certamen obiisset; hoc est adversus mortem ipsam. His omnibus de causis, quandoquidem omnino necesse erat ut mortale illius corpus, post ministerium quod Deo Verbo cumulatè præstiterat, finem Deo dignum fortiretur; ideo, inquam, illius mors hoc modo dis-

A τερασίαις πράξεισι, θαύμασί τε καὶ σημείοις καὶ παραδόξοις δυνάμεσι. ναὶ μὴ καὶ δόξασκαλίαις ἐν δόξοις, ἀλλὰ ὡς τὸν ὑπερῶν λόγον τὰς ψυχὰς παρασκιάζοντα ὡς γὰρ σαις. Τί δὲ λεπτεταμέντοις αὐτὸ δὴ τὸ πᾶντος κεφάλαιον ὅποιαν ἔχει τὴν αἰτίαν, ὅθεν λέγω δὴ, τὸ πολυδύνητον τὸ τέλος, καὶ τὸ πάθος τὸν τρόπον. τῆς μεταθανάτου ἀμνηστῆρας αὐτὸ τὸ μέγα θαῦμα μὴ τὴν τέτων θεωρίαν, τὰς δὲ ποιεῖν πατῶν δι' ἐναργῶν πιστώμεθα μαρτυρεῖν. Γὰρ μὴ ὅν θνητὸν δι' αὐτὸς ὡς εἴποιτο αὐτῶν οἷα δὴ ἀγαλματι θεωρεῖται κεχρημένον. τῶ αὐτῶ οἷα μέγας βασιλεὺς δι' ἐρμηνείας ἀνθρώπων διεξελθὼν βίον, πᾶν ἐπ' αὐτῆς δείκνῃς δυνάμεως διεπράξατο. εἰ μὴ αὖτε ἄλλως πῶς μὴ τὰς ἐν ἀνθρώποις διατηρούμεν ἀφανῆς γεγονῶς ἐξαίφνης ἀπέστη, ὑποδείψας λαθεῖν τὸν ἐρμηνεῖα, καὶ τὸ οὐκ εἶναι γαλμα. φυγῇ τὸν θάνατον διαδράναι πεδάσας. καὶ περὶ τὸ θνητὸν αὐτὸς δι' αὐτῶ φθωρὰ καὶ ἀπωλεία συμψηφίσας. φασματι ἀν' ὁμοῦ τοῖς πᾶσι, καὶ ὅταν αὐτὸς αὐτῶ τὰ πρέποντα διεπράξατο. ζῶν μὴ γογγύων καὶ Θεὸν λόγον καὶ Θεὸν δυνάμει. φθωρὰ καὶ ἀπωλείαν αὐτὸν αὐτῶ παραδοξοποιεῖν. ἔτ' ἀνὰ κατὰ δαιμόνων αὐτῶ πεπραγμένα, διὰ τῆς τῶ θανάτου συμπλοκῆς τὴν ἐξέλιξιν ἐκ ἀν' ἐγνώσθη, ὅποιον τὸ ὡς ἔχει γινώσκοντας. ἔτ' ἀνὰ πᾶσι τοῖς μὴ παρὰ λόγον σιν. ἔτ' ἀνὰ θάνατον, τὴν φύσιν ἐφάνη κεῖσθαι. ἔτ' ἀνὰ τὸ θνητὸν τῆς οἰκείας ἡλδοῦντος φασίως. ἔτ' ἀνὰ κατὰ ὅλης τῆς ἀνθρώπων οἰκουμένης ἡγεῖσθαι. ἔτ' ἀνὰ θάνατον κατὰ φρενὴν τῶ αὐτῶ μαθητὰς ἐπέσειν. ἔτ' ἀνὰ τῆς μὴ τὸν θάνατον παρὰ Θεῷ ζωῆς τὴν ἐλπίδα, τοῖς τὴν αὐτῶ δασκαλίαν μετῴσιν παρεσήσατο. ἔτ' αὖτ' αὐτῶ λόγων τὰς ἐπαγγελίας ἐπλήρωσεν. ἔτ' αὖτ' αὐτῶ θεωρητικαῖς καὶ αὐτῶ θεωρητικαῖς σύμφωνά παρεῖχε τὰς δυνάμεις. ἔτ' ἀνὰ τὸν ὕψατον ἀπάντων ἀγῶνα διήλθεν. ἔτ' αὖτ' ἦν ὁ κατὰ τὸ θάνατον. διὸ δὴ τέτων ἐκείνων πάντων, ἐπεὶ γὰρ ἔχον ὅλα παντὶ τὸ θνητὸν ὁργανῶν, μὴ τὴν αὐτῶν διακονίαν τὴν τῶ θείῳ λόγῳ διηκονήσας, τέλος θεωρεῖται περὶ τὸν χεῖν. αὐτῶ πη καὶ αὐτῶ ὁ θάνατος οἰκονομῶν